

de Rechtspraak

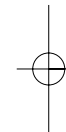
Rechtbank Alkmaar

Jaarverslag 2003

Inhoudsopgave

Voorwoord: een goed jaar	2
1. Resultaten in 2003	4
Bezuinigingen	4
Bestuursafspraken	5
Sector bestuursrecht	5
Sector civiel recht	6
Sector kanton	6
Sector strafrecht	6
2. Ontwikkelingen in de maatschappij	8
Bepalende thema's	8
Veiligheid	8
Minder asielzoekers	9
Rechtspraak in het nieuws	9
3. De rechtbankorganisatie	10
Bestuursstructuur	10
Nieuwe leden gerechtsbestuur	10
Reorganisatie sector bestuursrecht	10
Succesvolle mediationweek	11
Beschrijving werkprocessen	11
Huisvestingsproblemen	11
Helderse zittingen naar gemeentehuis	12
Aandacht voor de klanten	12
Externe oriëntatie	12
Doorkijkje naar 2004	13
4. Werken bij de rechtbank	14
Kengetallen	14
Personeelsbeleid	15
Loopbaanpaden	15
Ziekteverzuim	16

Voorwoord: een goed jaar

In het jaar 2003 wilde het bestuur van deze rechtbank vooral 'goed doen wat we doen en afmaken waaraan we zijn begonnen'.

In de loop van het jaar kreeg het bestuur voor de helft een ander gezicht, maar dat heeft aan de uitvoering van dat voornemen niet afgedaan. Integendeel, de productieafspraken met de Raad voor de rechtspraak zijn ruim gehaald en de projecten, waarvan voltooiing in 2003 werd voorzien, zijn ook daadwerkelijk afgerond.

Er is dus reden voor tevredenheid. Al was het alleen al omdat de rechtbank weet te werken met een ploeg mensen die doen wat is afgesproken. En, die ploeg is in 2003 – met name wat betreft het aantal rechters – op sterkte gebracht en goeddeels opgeleid. Bij dit alles voelen zowel onze medewerkers als onze klanten zich wel.

Ook de ontwikkeling van de werkvoorraden en doorlooptijden stemt tot tevredenheid. Beide zijn dusdanig teruggedrongen dat in 2004 de instroom en de uitstroom van zaken in evenwicht kunnen komen. Achterstanden en wachtlijsten behoren dan tot het verleden.

Natuurlijk kan er nog veel beter en anders. Maar, er is ruimte ontstaan voor bezinning op nieuwe kaders voor verbeteringen. Dat zal niet alleen de medewerkers en de individuele klanten van de rechtbank ten goede komen. Het zal ook de basis zijn waarop de rechtbank haar maatschappelijke verantwoordelijkheid kan afstemmen op de veranderende eisen vanuit de samenleving.

Het is met name dat perspectief dat mij doet terugzien op 2003 als een goed jaar.

mr. L.J.L. Koster,
president

De rechtbank heeft 47.039 zaken geweest, waaronder 12% strafvonnissen.

1. Resultaten in 2003

Bezuinigingen

De Rechtbank Alkmaar had een hoge productie in 2002. Om die te kunnen handhaven, besloot het gerechtsbestuur over 2003 een tekort van honderdduizend euro in te calculeren. De verwachting bestond dat de rechtbank in de loop van het jaar extra middelen zou ontvangen. Na jaren van groei moesten de gerechten echter ineens de broekriem aanhalen als gevolg van de bezuinigingen op de overheidsfinanciën. De Rechtbank Alkmaar moest ongeveer tweehonderdduizend euro inleveren op het budget voor 2003. Bovendien bleken de personele uitgaven hoger uit te pakken. Het gerechtsbestuur moest daarom reeds in het voorjaar van 2003 pas op de plaats maken.

Het heeft moeite gekost om de gevolgen van de bezuiniging op te vangen. Tot het einde van het jaar gold een vacaturestop, investeringen werden bevroren en diverse kostenposten geschrapt. Op deze wijze werd ongeveer vierhonderdduizend euro bezuinigd. Rond de zomer is berekend dat de rechtbank dankzij deze ingrepen het jaar zou afsluiten met een tekort van tweehonderdduizend euro. Een verdere bezuiniging achtte het gerechtsbestuur niet verantwoord. Liever accepteerde het bestuur een tekort dan te snijden in de uitgaven aan rechters in opleiding, of de relatief hoge productie van de rechtbank in gevaar te brengen. Dat bleek een juiste beslissing. Het uiteindelijke tekort over 2003 kwam uit op 184.580,- euro. De prestaties waren er echter niet minder om.

Bestuursafspraken

Aan het begin van elk jaar maken de gerechten zogenaamde bestuursafspraken met de Raad voor de rechtspraak over aantallen af te handelen zaken. Hoewel na de vacaturestop vacatures niet meer werden ingevuld, is de Rechtbank Alkmaar de bestuursafspraken meer dan volledig nagekomen.

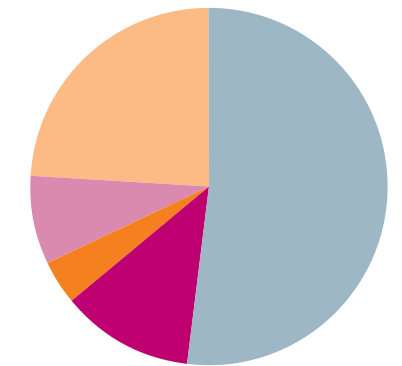
De rechtbank heeft 47.039 zaken afgehandeld. Dit aantal ligt 16% boven de afspraak (40.548 zaken). In 2002 deed de rechtbank 43.367 zaken af en dat lag 24% boven de bestuursafspraken (38.022 zaken). Meer nog dan aantallen, zegt de gewogen productie (gewogen naar de zwaarte van de zaken) iets over de prestatie van de rechtbank. Lag de gewogen productie in 2002 8% boven de afspraak, in 2003 produceerde de rechtbank 14% meer dan overeengekomen. De instroom van zaken steeg in het verslagjaar licht, terwijl de uitstroom door de hogere productie fors toenam. Werkvoorraden slonken en doorlooptijden namen af.

Sector bestuursrecht

De productieresultaten van de kamer algemeen van de sector bestuursrecht bleven ietsje achter bij de bestuursafspraken voor 2003 (97%). Desalniettemin heeft de kamer algemeen haar productie flink verhoogd. De bestuursafspraken 2003 lag namelijk gelijk aan de productie over 2002 en over dat jaar zijn 400 zaken meegeteld die door de Rechtbank Amsterdam zijn afgedaan. Dat de productieafspraken net niet is gehaald, ligt deels aan het hoge aantal verdagingen op verzoek van partijen. Vooral aan het begin van het jaar is daardoor de zittingscapaciteit niet volledig benut. De kamer algemeen heeft in de loop van het jaar maatregelen getroffen en het aantal verdagingen teruggedrongen met een aangepaste werkwijze rondom de zittingsvoorbereiding. Ook zijn extra zittingen gepland.

Het lukte echter niet meer om het capaciteitsverlies geheel te compenseren. De vacaturestop in combinatie met het feit

Aandeel van de sectoren in de productie

Kanton	52%
Strafrecht	12%
Bestuursrecht, kamer algemeen	4%
Bestuursrecht, vreemdelingenkamer	8%
Civiel recht	24%

Aandeel van de sectoren in de gewogen productie

Kanton	18%
Strafrecht	18%
Bestuursrecht, kamer algemeen	14%
Bestuursrecht, vreemdelingenkamer	16%
Civiel recht	34%

dat de kamer algemeen te maken had met een hoog, niet aan het werk gerelateerd arbeidsverzuim vormden de belangrijkste oorzaken daarvoor.

De vreemdelingenkamer haalde de productiedoelstelling ruimschoots, maar slaagde er nog onvoldoende in binnen zes weken na de zitting een uitspraak te doen. Een breed samengestelde werkgroep binnen de vreemdelingenkamer heeft zich over dit probleem gebogen en is met maatregelen gekomen om de achterstanden aan te pakken en terug te dringen. De termijn tussen zitting en uitspraak is daardoor met weken teruggebracht en die trend zet zich voort.

Sector civiel recht

De gewogen productie – gewogen naar de zwaarte van de zaken – van de civiele sector lag 19% boven de bestuursafpraak. Het aantal afgedane zaken was 3% hoger dan de bestuursafpraak. De sector kreeg dus te maken met een verschuiving naar een zwaardere categorie zaken. Zo nam het aantal echtscheidingen iets af, terwijl het aantal handelszaken flink steeg. De economische terugval had een direct effect op het zaakaanbod. De aantallen schuldsaneringen en faillissementen lagen zelfs 50% hoger dan begroot. De insolventie-unit van de sector civiel recht is daarom flink uitgebreid in 2003.

Sector kanton

De kantonsector moest alle zeilen bijzetten als gevolg van het veranderde economisch klimaat. De betalingsproblemen van een grote groep burgers vertaalden zich in een stijging van het aantal incassozaken bij de kantonsector (met ruim 20%). Bedrijven zagen zich door financiële nood gedwongen personeel te ontslaan. Het aantal arbeidsontbindingen steeg daarom flink. Binnen de sector was de prognose van het aantal arbeidsontbindingen eerder al met ongeveer 40% naar boven bijgesteld.

Ook het aantal Mulderzaken op zitting verdubbelde bijna. Dit had te maken met verscherpte verkeerscontroles in het kader van een verkeersproject in de kop van Noord-Holland.

Zowel in absolute aantallen als in gewogen productie leverde de sector kanton een belangrijke bijdrage aan het resultaat van de rechtbank.

Sector strafrecht

De productie van de strafsector lag in 2003 over nagenoeg de gehele linie van de zaakscategorieën op of boven de bestuursafpraak. De sector sloot het jaar af met een productie van 106% en een gewogen productie van 102% van de bestuursafspraken.

Rechters uit Alkmaar hebben in de laatste vier maanden van 2003 in het kader van 'burenhulp' een niet onbelangrijke bijdrage geleverd aan de productie van de strafsector van de rechtbank Amsterdam.

De strafsector heeft in het verslagjaar twee megazaken gedaan. Een megazaak is een omvangrijke strafzaak, waarvoor vier of meer zittingsdagen nodig zijn. Megazaken tellen niet expliciet mee bij de productiecijfers, ook al kost de behandeling van deze zaken heel veel tijd.

Rechters en secretarissen hebben in de twee megazaken uit 2003 ruim 1.509 uren werk gestoken. In geld vertaald vertegenwoordigt deze inzet aan directe kosten een bedrag van honderdduizend euro.

Ook voor 2003 heeft de strafsector zogenaamde Schipholzaken afgedaan ter ondersteuning van de Rechtbank Haarlem. Schipholzaken hebben merendeels betrekking op drugskoeriers: bolletjesslikkers, koffersmokkelaars en 'bodypackers'. Zoals afgesproken met de Rechtbank Haarlem zijn er acht politierechterzittingen gehouden en heeft de meervoudige kamer 113 eindvonnissen uitgesproken.

Productiecijfers van de sectoren

	productie	afpraak	verschil
Sector bestuursrecht			
Uitspraak vreemdelingenzaken	2.811	1.741	+61%
Overige afdoening vreemdelingenzaken	1.031	1.741	-59%
Voorlopige voorzieningen	227	185	+44%
Bodemzaken enkelvoudige kamer	1.148	1.194	-4%
Bodemzaken meervoudige kamer	33	62	-47%
Overige afdoening bodemzaken/ voorlopige voorzieningen	586	618	-5%
Sector civiel recht			
Beslissingen president/civiel algemeen	4.225	4.610	-8%
Familiezaken	4.017	4.070	-1%
Handelszaken	3.162	2.505	+26%
Sector kanton			
Beslissingen president/kantonrechter	1.644	245	>100%
Familiezaken	5.660	4.700	+20%
Handelszaken	12.823	10.385	+23%
Strafzaken	3.892	3.020	+29%
Sector strafrecht			
Uitspraken MK	527	530	-1%
Uitspraken EK	3.010	3.000	0%
Beschikkingen raadkamer	1.750	1.500	+17%
Overig	248	222	+11%
Afdoeningen zonder uitspraak	245	220	+11%

Openheid is van grote waarde; burgers moeten gemakkelijk een rechtszaal kunnen binnenstappen.

2. Ontwikkelingen in de maatschappij

Bepalende thema's

Een rechtbank staat midden in de samenleving. Maatschappelijke ontwikkelingen hebben dan ook een directe invloed op het werk van een rechtbank. Bepalend in 2003 waren vooral het groeiende gevoel van onveiligheid in de samenleving, de stijgende publieke belangstelling voor de rechtspraak en het gewijzigde asielbeleid. Daarnaast merkte ook de rechtbank de gevolgen van de economische neergang, zoals in het vorige hoofdstuk valt te lezen.

Veiligheid

Het thema veiligheid had twee kanten in het verslagjaar. Ten eerste ervaart een steeds grotere groep mensen gevoelens van onveiligheid. In brede kring bestaat daarom een behoefte aan strengere straffen of in elk geval een lik-op-stuk beleid, met een zo kort mogelijke periode tussen misdaad en bestraffing. Deze ontwikkeling heeft gevolgen voor de positie van de sector strafrecht in de strafrechtelijke keten. Een intensievere afstemming vindt plaats

tussen de sector strafrecht en het Parket. Ook zijn afspraken gemaakt met de reclassering en de Brijder Stichting over uit te brengen rapportages. In beide gevallen is het doel de beschikbare, schaarse middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten.

In 2002 slaagde de rechtbank er in alle zaken te behandelen die het parket ter zitting wilde brengen. In het verslagjaar heeft de rechtbank de zittingscapaciteit verder uitgebreid. Ook in 2003 kon de strafsector alle zaken op zitting behandelen die het parket wilde aanbrenge. De sector hield zelfs nog enige ruimte over voor 'burenhulp' aan de rechtbank Amsterdam.

Selectie aan strafbare feiten die voor de rechter zijn gebracht

Strafbare feiten	2003	2002	+/-
Bezit/handel in (vuur)wapens/munitie	82	108	-24%
Rijden onder invloed	848	808	+5%
Milieudelicten	217	249	-13%
Winkeldiefstallen	559	511	+9%
Diefstallen	864	814	+6%
Inbraken	176	246	-28%
Overvallen	37	59	-37%
Zedenzaken	69	111	-38%
Openlijke geweldpleging	167	215	-22%
Mishandeling	549	576	-5%
Moord en doodslag	94	80	+18%

Het tweede punt was de verscherpte aandacht voor de veiligheid van medewerkers en bezoekers in het gerechtsgebouw. Dit na twee incidenten in Nederlandse rechtszalen aan het begin van 2003. Het gerechtsbestuur stond hier voor een principiële afweging. Openheid en publieksvriendelijkheid zijn van grote waarde; de rechtspraak is openbaar, dus mag de drempel niet hoog zijn om een rechtszaal binnen te stappen. Tegelijkertijd echter moet het bestuur de veiligheid van bezoekers en personeel waarborgen.

Als resultaat van deze afweging is de beveiliging aangescherpt, maar met behoud van de toegankelijkheid van het gerechtsgebouw. Het beveiligingsplan werd geactualiseerd en er kwam een toegangsregeling. De toegangscontrole bij risicozittingen is verscherpt en de afspraken met de parketpolitie over het fouilleren van gedetineerde verdachten zijn hernieuwd. In 2004 wordt een nieuwe identiteitskaart ingevoerd voor medewerkers van rechtbank en parket. Binnen het gerechtsgebouw zal een draagplicht gelden. Ongewenst bezoek kan op die manier makkelijker worden geweerd.

Minder asielzoekers

In 2002 is ook de Rechtbank Alkmaar uitgebreid met een vreemdelingenkamer. Als nevenzittingsplaatsen van de Rechtbank Den Haag helpen de vreemdelingenkamers met het afdoen van het grote aantal asielzaken. De laatste jaren tekent zich echter een scherpe daling af in het aantal asielzoekers als gevolg van het strengere toelatingsbeleid van de regering. Rond 2006 zal het aantal vreemdelingenzaken een evenredige daling doormaken. Tot die tijd echter moeten de vreemdelingenkamers op volle sterkte blijven om de achterstanden bij het afdoen van vreemdelingenzaken weg te werken.

De vreemdelingenkamer van de Rechtbank Alkmaar telt momenteel 38 formatieplaatsen. De verwachte daling van het zaaksaanbod vanaf 2006 zal waarschijnlijk leiden tot een halvering van de

huidige personeelsformatie. Deze ontwikkeling is een van de redenen om de vreemdelingenkamer te laten fuseren met de andere afdeling van de sector bestuursrecht, de kamer algemeen.

Rechtspraak in het nieuws

De rechtspraak, en dan met name de strafrechtspraak, staat de afgelopen jaren in het brandpunt van de belangstelling. Het gerechtsbestuur hecht grote waarde aan de openbaarheid van de rechtspraak. Nieuwsmedia in de vorm van kranten, radio of televisie spelen een cruciale rol bij het openbaar maken van wat zich in de rechtszaal afspeelt. De Rechtbank Alkmaar heeft in het verslagjaar het persbeleid tegen het licht gehouden en besloten de relatie met journalisten en de voorlichting aan het publiek te intensiveren.

De rechtbank realiseert zich terdege dat het vertrouwen in de rechtspraak afhankelijk is van de integriteit van haar medewerkers. In dat kader heeft het gerechtsbestuur besloten tot de instelling van een vertrouwenscommissie die tot doel heeft de integriteit te bevorderen. De commissie dient niet alleen als klankbord voor rechters die met integriteitsdilemma's worden geconfronteerd, maar heeft zich ook gebogen over een concept-Leidraad Onpartijdigheid. Deze leidraad wordt in 2004 ingevoerd.

De rechtbank is intensiever gebruik gaan maken van de site www.Rechtspraak.nl.

3. De rechtbankorganisatie

Bestuursstructuur

Sinds de wijziging van de bestuursstructuur per 1 januari 2002 leidt een gerechtshof de rechtbankorganisatie. Het bestuur bestaat uit de president van de rechtbank en de voorzitters van de vijf sectoren: bestuursrecht, civiel recht, kanton, strafrecht en facilitaire ondersteuning. In november 2003 had de rechtbank voor het eerst sinds de invoering van de nieuwe bestuursstructuur weer een compleet bestuur.

Nieuwe leden gerechtshof

Bij de sectoren bestuursrecht en strafrecht is de functie van sectorvoorzitter gedurende langere tijd waargenomen. Per 1 januari 2003 werd mr. G.W.J. Harten voorzitter van de sector bestuursrecht en per 1 april trad mr. R.F.B. van Zutphen aan als voorzitter van de strafsector. De samenstelling van het gerechtshof wijzigde verder doordat mr. J.C. van Dijk per 1 juli werd benoemd tot president van

het Gerechtshof Leeuwarden. Sinds 1993 was hij president van de Rechtbank Alkmaar. Op 1 november 2003 begon zijn opvolger, mr. L.J.L. Koster. Tot dan was zij voorzitter van de civiele sector van de Rechtbank Haarlem.

Reorganisatie sector bestuursrecht

De sector bestuursrecht bestaat momenteel uit een tweetal kamers. De kamer algemeen behandelt sociale verzekeringszaken, ruimtelijke ordeningskwesties en andere geschillen tussen overheid en burgers. De in 2002 opgerichte vreemdelingenkamer behandelt vreemdelingenzaken. Naar het zich laat aanzien, zullen er de komende jaren grote schommelingen optreden in het zaaksaanbod van de sector bestuursrecht. De sector zal zaken uit Amsterdam gaan afdoen en neemt vanaf 2005 een deel van de belastingrechtspraak voor haar rekening. Het werk-aanbod van de vreemdelingenkamer zal vanaf 2006 echter sterk teruglopen.

In 2003 heeft een werkgroep nagedacht over hoe de sector de fluctuaties in de instroom efficiënt kan opvangen. Het voorstel is de kamer algemeen en de vreemdelingenkamer samen te voegen en opnieuw in te delen. De voorbereidingen voor de reorganisatie gingen in 2003 van start; de nieuwe organisatie-structuur moet eind 2004 zijn gerealiseerd.

Succesvolle mediationweek

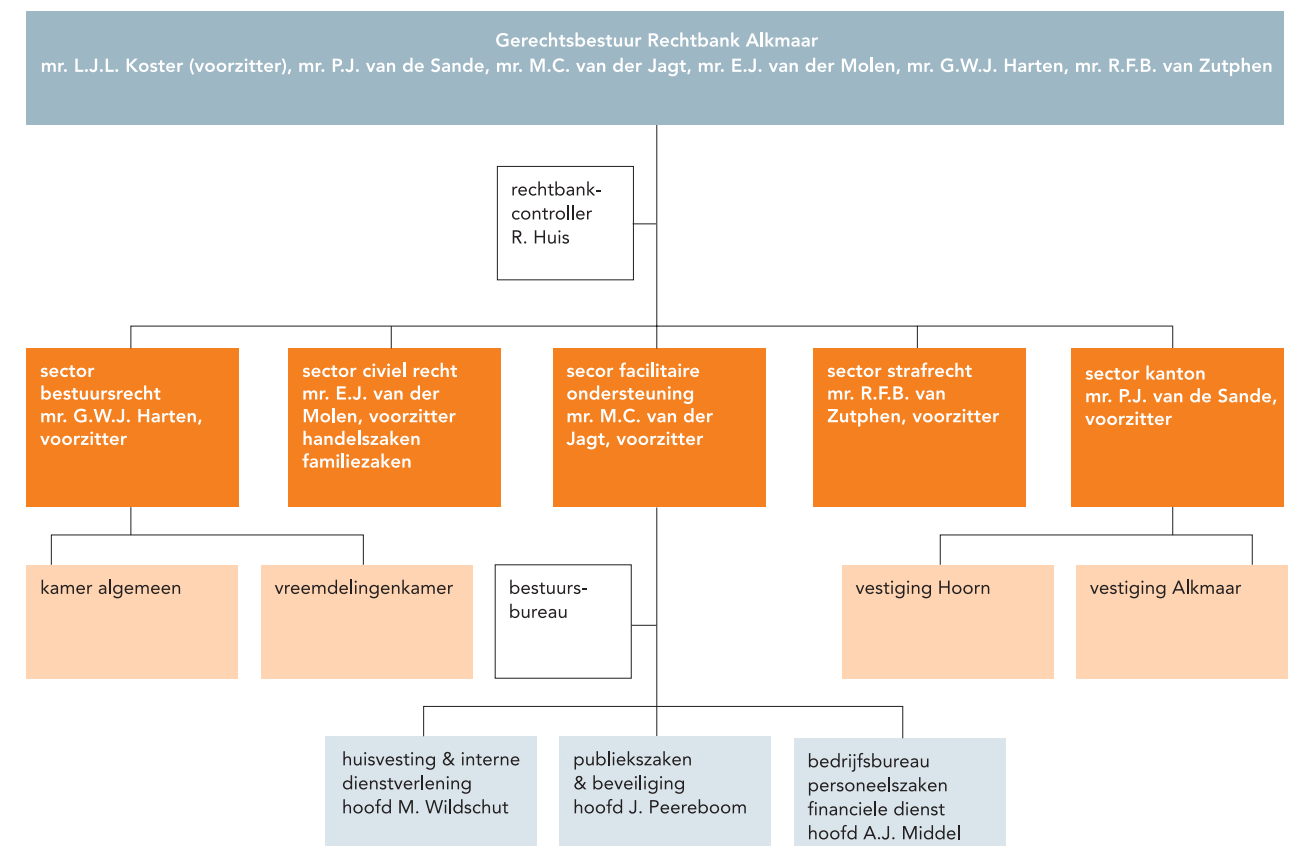
De sector civiel recht heeft begin juni 2003 een mediationweek gehouden. Dit project had een tweeledige doelstelling. Het eerste doel was binnen en buiten de rechtbank bekendheid te geven aan mediation ofwel professionele bemiddeling bij het oplossen van conflicten. Die opzet is goed geslaagd. In ruim vijfhonderd zaken zijn partijen en advocaten via een brief gewezen op de mogelijkheid deel te nemen aan het project. In de periode voorafgaand aan de mediationweek hebben rechters partijen ter zitting geattendeerd op het project. Ook de radio en de kranten hebben aandacht geschonken aan het initiatief. De tweede doelstelling was te onderzoeken of deze vorm van geschillenbeslechting zal bijdragen aan het verlagen van de werklast van de rechtbank. Voor het project waren 43 zaken geselecteerd. Bij 20 zaken (47%) heeft mediation geleid tot een voor beide partijen bevredigende oplossing. Drie mediations (7%) eindigden met een gedeeltelijke overeenkomst. Afgaande op deze uitkomsten zou door mediation de jaarlijkse werkvoorraad bij de sector civiel met hooguit 1 procent dalen. Desondanks zijn de resultaten van het experiment als zeer bevredigend ervaren.

Beschrijving werkprocessen

Sinds 2002 heeft de rechtbank extra energie gestoken in het beschrijven en vastleggen van alle werkprocessen. De voordelen daarvan zijn velerlei: niet alleen is voor eenieder steeds helder wat de volgende stap is in een werkproces, ook ontstaan tijdens het opstellen van de beschrijvingen allerlei ideeën voor een betere organisatie van het werk. De werkprocessen zijn inmiddels volledig beschreven. In 2004 zal worden gewerkt aan het op elkaar laten aansluiten van de beschrijvingen van de verschillende sectoren, en aan het verder verdiepen van de beschrijvingen.

Huisvestingsproblemen

In de afgelopen jaren groeide de rechtbank zo sterk dat er in 2001 en 2002 een groot ruimtegebrek ontstond in het

gerechtsgebouw. Gesprekken met de Gemeente Alkmaar over de aankoop van een belendend perceel liepen op niets uit. Als tijdelijke oplossing is een noodhuisvesting van 1.100 m² op het parkeerterrein neergezet. Deze nieuwe 'D-vleugel' biedt onderdak aan de afdelingen van de sector facilitaire ondersteuning, die tot dan verspreid door het gebouw zaten. Ook de vergaderzalen zijn in de noodhuisvesting geconcentreerd.

Intussen heeft de rechtbank druk overlegd met de Gemeente Alkmaar en de Rijksgebouwendienst over een structurele oplossing. Eind 2003 leek in principe een oplossing in zicht. Het Horizon College, dat naast het gerechtsgebouw een school en kantoorruimte gaat bouwen, bood rechtbank en parket de mogelijkheid een deel van de nieuwbouw te huren.

Helderse zittingen naar gemeentehuis

In 1996 werd de vestiging van het Kantongerecht in Den Helder opgeheven. Het kantongerechtsgebouw aan de Kerkgracht 4 wordt sindsdien nog maar enkele dagdelen per week gebruikt voor het houden van zittingen. Dit brengt hoge kosten met zich mee. Daarom heeft de rechtbank uitgekeken naar een andere oplossing. De Gemeente Den Helder heeft zich zeer ingespannen om de rechtbank behulpzaam te zijn. In december sloten rechtbank en gemeente een overeenkomst. De gemeente stelt een zaal beschikbaar in het gemeentehuis aan de Drs. F. Bijlweg in Den Helder. Daar zullen vanaf 1 april 2004 alle zittingen plaatsvinden.

Aandacht voor de klanten

In 2003 is verder gewerkt aan de verbeterpunten die naar voren kwamen in het klantwaarderingsonderzoek uit 2002. In het onderzoek gaven bezoekers aan dat zij de inrichting van de centrale hal van het gerechtsgebouw weinig klantvriendelijk vinden. Vorig jaar is daarom de portiersloge aangepast. Het glazen 'hok' heeft plaatsgemaakt voor een open balie, waardoor bezoekers zich gemakkelijker voor

informatie tot de portier zullen wenden. Voor 2004 staan verdere verbeteringen van de hal op het programma.

Sinds eind 2003 hangt in de centrale hal een elektronisch bord, dat informatie gaat verstrekken over de voortgang van de zittingen. Dankzij GIDS, het geïntegreerd informatie display systeem, worden cliënten beter geïnformeerd over de wachttijd. Als GIDS bevalt, komen er meerdere borden in de centrale hal te hangen.

In het voorjaar heeft een extern bureau de telefonische bereikbaarheid van de rechtbank onderzocht. De uitkomsten gaven aanleiding voor technische en organisatorische maatregelen om te zorgen dat een grotere groep bellers snel de juiste persoon te spreken krijgt.

Als uitvloeisel van het klantwaarderingsonderzoek zijn de sectoren van de rechtbank intensievere contacten gaan onderhouden met hun ketenpartners, zoals het parket, de advocatuur, uitvoeringsorganen en deurwaarders.

Sinds enkele jaren kent de rechtbank een klachtenregeling, conform de landelijke regeling. Het gaat om klachten die geen betrekking hebben op de inhoud van een uitspraak. In 2003 ontving de rechtbank zes klachten. Vier klachten zijn ongegrond verklaard. De twee overige klachten hebben geleid tot verbeteracties.

Externe oriëntatie

De rechtbank staat midden in de maatschappij. Nadrukkelijk wil het gerechtsbestuur verantwoording afleggen aan de samenleving. De pers is daarbij een belangrijke tussenschakel. Om die reden heeft begin 2003 een discussiebijeenkomst plaatsgevonden tussen gerechtsbestuur, rechters en enkele vertegenwoordigers van de pers. Tijdens de bijeenkomst is een aanzet geformuleerd voor het door de rechtbank te voeren persbeleid.

Als uitvloeisel van het beleid zijn de banden

met journalisten aangehaald. De bereikbaarheid van de persrechter is vergroot door de aanstelling van een waarnemend persrechter. Regelmatig worden persbijeenkomsten gehouden, waarin persrechter en sectorvoorzitters opening van zaken geven over wat er in de rechtbank speelt. Dankzij de openheid over en weer kon de rechtbank op tal van punten de persvoorlichting verbeteren.

De communicatieadviseur onderhoudt frequent contact met de journalisten, en zorgt ook voor de voorlichting aan groepen bezoekers, het onderhoud van de internetsite en andere externe activiteiten.

De Rechtbank Alkmaar is intensiever gebruik gaan maken van de internetsite www.rechtspraak.nl als medium voor de publicatie van bijzondere of voor de pers nieuwswaardige uitspraken. In totaal zijn 76 uitspraken, vaak voorzien van een persbericht, op de site geplaatst.

De informatievoorziening aan de pers werd verder verbeterd doordat de rolijsten en dagvaardingen ter beschikking zijn gesteld aan twee persbureaus. Op de rolijsten staan zaken die bij de rechtbank aanhangig zijn gemaakt. De persbureaus voorzien de rolijsten van informatie uit de dagvaardingen en verspreiden deze onder hun abonnees. Het betreft een proef die in de loop van 2004 wordt geëvalueerd.

In 2003 werden ook voorbereidingen getroffen voor de instelling van een presentatiegroep. Deze groep zal in de toekomst presentaties gaan verzorgen aan groepen scholieren of andere geïnteresseerden die de rechtbank bezoeken.

Ten slotte werd in 2003 veel werk verricht voor de introductie van de nieuwe huisstijl van de rechtspraak, die in 2004 wordt ingevoerd.

Doorkijkje naar 2004

Primaire doelstelling voor 2004 is uiteraard om het met de Raad voor de rechtspraak afgesproken aantal zaken af te doen, maar daarnaast zijn voor 2004 nog enkele andere plannen gemaakt.

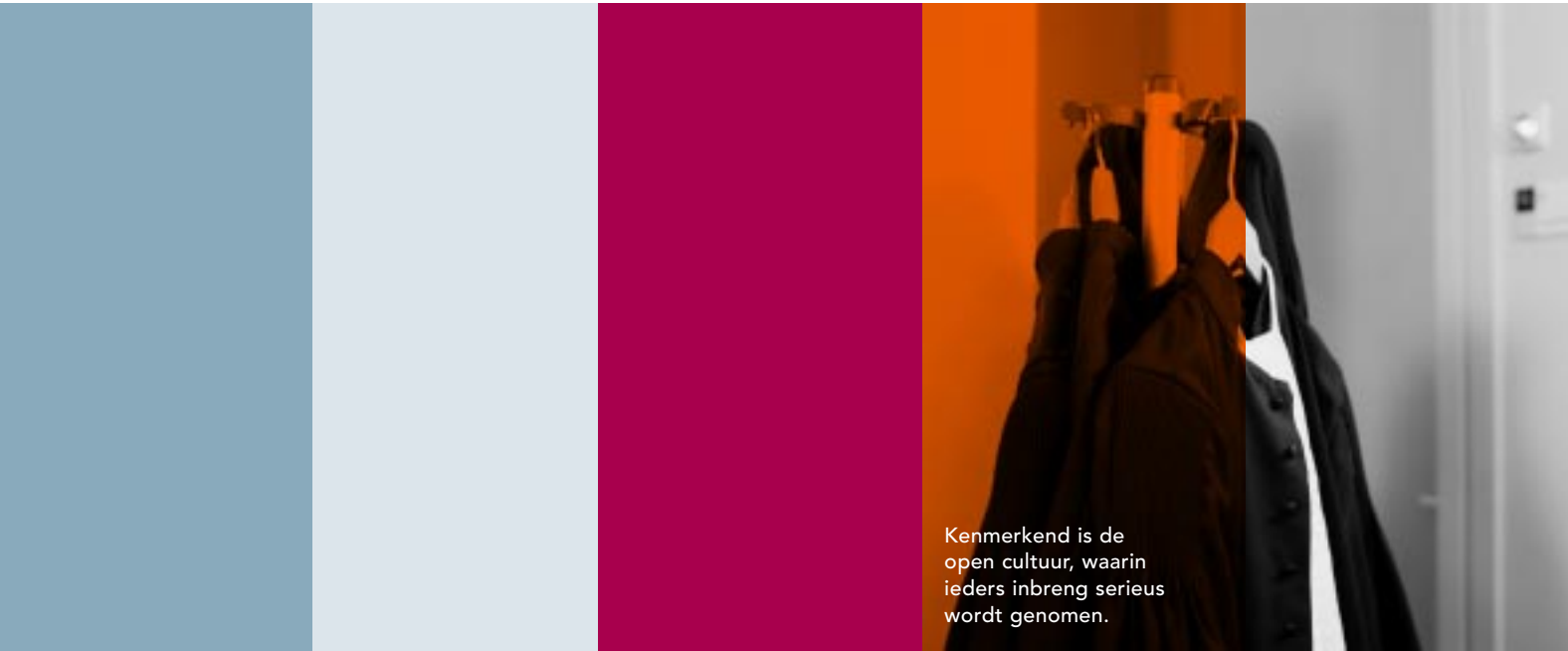
Zo heeft de Rechtbank Alkmaar enkele jaren terug als missie geformuleerd dat zij 'recht op tijd en op maat' wil bieden. Inmiddels is er nogal wat veranderd. De sterke groei van de rechtbank lijkt achter de rug. Door het wegwerken van de achterstanden zal 'recht op tijd' binnenkort geen uitdaging meer zijn. Het gerechtsbestuur heeft daarom besloten in het voorjaar van 2004 te gaan werken aan een nieuwe missie.

Daarbij past dat ook wordt gekeken naar de wijze waarop de sectoren van de rechtbank zijn georganiseerd: die kennen nu slechts één leidinggevende, de sectorvoorzitter. Begin 2004 vindt een evaluatie plaats.

Verder zal in 2004 gezocht worden naar duidelijke maatstaven om de realisatie van geformuleerde doelstellingen aan af te meten.

Nu is wel beschreven wát er beter moet worden (klanttevredenheid, loopbaanbeleid, deskundigheidsbevordering), maar ontbreekt het nog aan objectieve maatstaven om de vorderingen te meten.

Achter de schermen gaat nog heel veel meer gebeuren: er komen onder meer nieuwe automatiseringssystemen, een nieuw bekostigingsmodel en boekhoudstelsel (baten/lastenstelsel) en de nieuwe huisstijl wordt in gebruik genomen. Wat er allemaal van gekomen is, leest u in het Jaarverslag 2004.

Kenmerkend is de open cultuur, waarin ieders inbreng serieus wordt genomen.

4. Werken bij de rechtbank

Kenmerkend voor de Rechtbank Alkmaar is een open en informele cultuur, waarin ieders inbreng serieus wordt genomen. De betrokkenheid van de medewerkers bij de organisatie is groot. Gekozen is voor een platte organisatie met een beperkt aantal leidinggevenden en een ver doorgevoerde delegatie van taken en verantwoordelijkheden.

Kengetallen

De afgelopen jaren breidde het personeelsbestand van de Rechtbank Alkmaar snel uit door de groei van het zaakaanbod en de komst van de vreemdelingenkamer in 2002. Door de uitbreiding in voorgaande jaren werkte bijna de helft (51%) van de medewerkers in 2003 korter dan drie jaar bij de rechtbank. Eenderde van de medewerkers was zeven jaar of langer aan de rechtbank verbonden. Op 31 december 2003 was de gemiddelde leeftijd van de medewerkers 40,2 jaar.

Aan de groei van de rechtbank kwam in 2003 voorlopig een eind. Mede vanwege een korting op het budget heeft het gerechtshofbestuur in het verslagjaar een vacaturestop ingesteld. Door natuurlijk verloop daalde het aantal medewerkers vervolgens licht van 287 aan het eind van 2002 naar 277 medewerkers per 31 december 2003. Tezamen bezetten zij 242,1 formatieplaatsen. De gemiddelde arbeidsduur per week is derhalve 31,5 uur.

Onder de medewerkers bevinden zich eenenzestig rechters en zeven gerechtshof-auditeurs/rechter-plaatsvervangers. In de juridische ondersteuning werken drieënzeventig mensen. Administratieve ondersteuning wordt verleend door eenentachtig medewerkers. De sector facilitaire ondersteuning tot slot telt vijfenvijftig medewerkers.

Vrouwen maken 64% uit van het totale personeelsbestand. Van de rechters is 49% vrouw. Het aandeel van vrouwen blijft voornamelijk laag onder de leidinggevenden van de rechtbank. Tussen de zes leden van het gerechtshofbestuur en de drie stafhoofden bevinden zich slechts twee vrouwen: de president en een hoofd van een stafafdeling.

Personeelsbeleid

Het gerechtshofbestuur voert een actief personeelsbeleid met als doel samenwerking binnen de organisatie te stimuleren, onderling kennis en informatie te delen, zoveel mogelijk variatie en uitdaging in het werk te bieden en de loopbaanmogelijkheden van medewerkers te vergroten.

De resultaten van het personeelsbeleid zijn in 2003 gemeten tijdens een medewerkerswaarderingonderzoek. In een schriftelijke enquête konden medewerkers hun mening geven over allerlei aspecten van het werken bij de rechtbank. Blijkens de uitkomsten van het onderzoek heeft het personeelsbeleid succes. Medewerkers voelen zich verbonden met de rechtbank als geheel. Die band blijkt ook uit de hoge tevredenheid over het werken bij de rechtbank (92%), de collega's (90%) en de inhoud van het werk (89%). Verbeterpunten komen eveneens naar voren. Zo ervaren sommigen een kloof tussen het gerechtshofbestuur en de werkvloer, en kan het werkoverleg wellicht effectiever worden ingericht. Inmiddels zijn activiteiten gestart om deze punten op te pakken.

Loopbaanpaden

Zowel vakinhoudelijk als op het gebied van competenties werkt de rechtbank actief aan de verdere ontwikkeling en ontplooiing van haar medewerkers. Als vast onderdeel van het jaarlijkse functioneringsgesprek bespreken leidinggevende

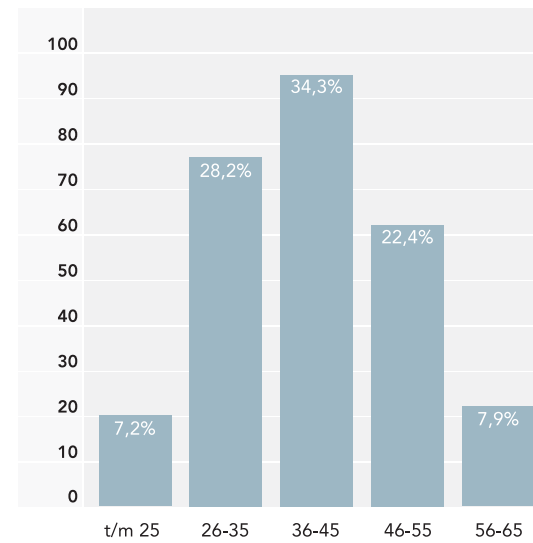
en medewerker de opleidingswensen. Leidraad daarbij zijn individuele wensen van de medewerker, persoonlijke ontwikkelpunten en eventuele doorgroeimogelijkheden binnen de rechtbank. Indien gewenst wordt een persoonlijk opleidingsplan opgesteld.

Voor de medewerkers van de sectoren civiel recht, strafrecht, bestuursrecht en kanton zijn in 2002 loopbaanpaden vastgesteld. De loopbaanpaden beschrijven hoe medewerkers in stappen kunnen doorgroeien naar een andere functie: van administratief medewerker naar secretaris en van secretaris naar rechter. In 2003 is ook gekeken naar de loopbaanmogelijkheden voor medewerkers van de sector facilitaire ondersteuning. Voor veel van hen zijn de mogelijkheden tot verdere ontplooiing binnen de Rechtbank Alkmaar gering. Wie zich verder wil ontwikkelen, wordt daarin ondersteund door het gerechtsbestuur en krijgt de gelegenheid opleidingen te volgen. Een nieuwe uitdaging zal echter veelal buiten de rechtbank moeten worden gevonden.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim bij de rechtbank, exclusief het verzuim door zwangerschap, steeg in 2003 licht naar 5,2% onder rechters en 6,4% onder gerechtsambtenaren. Het gemiddelde verzuim komt uit op 6,1%, iets boven het streefgetal van 6%. De stijging is veroorzaakt door enkele langdurige ziektegevallen, waarvan de oorzaak niet aan het werk gerelateerd is.

Leeftijd medewerkers

Verdeling mannen en vrouwen in diverse functies

